

појединачно

Вукица Микача

ОДВОЈЕНА КАП

Интервју без заштитне

Музеј позоришне уметности Србије имао је, тих дана, неку чудну снагу и зрачио бојама осветлене лепоте. Јер, била је у току изложба Вукице Микаче Без маски, јачније њених фотографија на којима је приказала барем део бића сваког од тридесетак великана овдашњег злумишћа. Са зидова музеја гледали су нас, тако, Мира Бањац, Пећар Божовић, Светлана Бојковић и Кајарина Жујић, Раде Шербетија, Раде Марковић, Сека Саблић, Ренаџа Улмански, Ђуза Стојиљковић, Љуба Тадић и многи други. Помно је Вукица припремала ову изложбу, а кад ју је отворила био је то прави хејенинг. Били су присујни многи од „модела” а Ђурђија Цветић је први уић након смрти свога мужа зајевала.

Разговор је, стицајем околности, вођен у касним поподневним сатима кад је већ падао суион и то у Српској кафани. Вукица је наручила кафу коју је добила сервирану на малом, дрвеном, правоугаоном послужавнику; омања црвена џезва са срцима, шољица, посудуца са ратилуком и на крају чашица од једног децилитра са леденом водом. Након што смо измењале неколико реченица на њему начина на који послужују кафу „ујало” ми је у очи како они у излогу држе ивеће засађено у разнобојне шерије.

Причајући о изложби „без маски”, која јој је четрнаестија самостална и истовремено обележје прве деценије самосталног излагања, Вукица каже да јој није било лако направити ове поретке.

– Било је потребно много нежности, разумевања, тишине, узајамне љубави и ретко какве моје мале дрскости. (*Насмешила се, оборила поглед и након краће паузе наставила*) С неким је портре, баш прави, настао у трену, неког сам мало мучила, неког тек упознала, неког дуго знала, неког приволела због свог имена, неког сам недавно „урадила”, неког чувала за ову прилику... (*Дубљим тоном, и гледајући ме у очи*) Јер, ја волим позориште! Заљубила сам се у њега још од малих ногу. Да позориште постане моје стално фотографско станиште „крив је” Љубомир Муци Драшкић из Атељеа 212, који је ту љубав моментално препознао и везао, вероватно заувек, за чудесан свет сцене и глумца. За десетак година гледања и слушања, схватила сам да глумцу није лако кад се спусти завеса, скине костим, маска, а још више сам схватила колико мало нас сазна ко су заправо они, како изгледају приватно.

- Какве су трагове оставиле маске на њима?

– Одговор сам покушала да дам овом изложбом. Легендарни Данило Бата Стојковић би се вероватно чудило. Мрзео је фотографисање и увек се питао како ја, „слепа”, могу да се бавим фотографијом. Веровали или не, Тања Лукјанова ме молила да сачекамо пролеће јер се смрзавала у стану без грејања! Жигон се дуго бранио речима како више није ни за удварање а камоли сликање. Бањац је дрхтала без речи, Ђурђија је уживала. Божовића сам мучила. Мира Ступица ми је рекла: „Сликаћу се па макар цркла. Јер, како то рече моја ћерка, што сам ја у свету глуме то је Микача у свету фотографије.” (*Мала пауза, а тоном у пола гласа*) Дирљиво, нема шта. И тако, сви су постали моји, али и ваши. Без маске.

- Када погледате кроз објектив фото апарата, јер ви најбоље тако сагледавате ствари, овај наш друштвени тренутак, шта уистину видите?

– Муку, беду и апсурдне разлике. (*Оглућало погледа и са наглашеном дозом забринутошћу у гласу*) Тоталан, фрапантан сјај и ђубришта. Не, немамо ми средину. Не можемо је погодити, никако.

- Које су боје наше свакодневице?

– То је спектар сивих. Значи, прешло се из црних у спектар сивих. (*Замисљено*) И да немамо понеког онако фантастичног човека међу собом, или како се то каже, „у нашим редовима”, тешко да бисте могли да угледате нешто ружичасто и наранџасто. Одувек сам тврдила, а тврдим и данас, и не интересује ме како ће коме зазвучати – да нас једино добри гласови, лепа музика, fine речи и љубав могу спасити!

- А уметност?

– Уметност је увек била велика борба, ствар привилегованих и кроз историју се заиста увек кретала у неким својим круговима који немају везе са спољним околностима, сем ако директна порука није

крв. (*Пали циџаретију, увлачи неколико димова, ѿомера куџију своџ Ронхила и ѿоџом насџавља*) То припада неком другом кругу изражавања. (*Наџлашено*) Уметност захтева извесну врсту склада и добро је да се он примети чак и кад је хаос около. Она је увек некако одвојена кап, уметници одвојене капљице од друштва и околине, и то без обзира да ли их та околина и друштво признају или не признају у датом тренутку. Сваки човек има какво-такво око и какво-такво срце. Не верујем да може изостати реакција на склад, макар и строго унутрашња. Та кап ипак бљесне; кад-тад.

• Мислите ли да смо ми данас и овде способни као народ да препознамо склад?

– Истомишљеници увек препознају ствари и вапе за тим. (*Поџледа у врхове својих циџела и ѿоново ѿрекрсиџи ноџе*) Свугде, па и овде.

• А шта ћемо са злом, мржњом, завишћу, који су, по многима, феномени који добијају велике сразмере?

– То значи да је истомишљеника све мање... чак забрињавајуће мање. Лично мислим да душа, склад, лепота и уметност могу, увек, на крају да победе. Али, уједно све више сумњам у то. (*Кроз резигнирани смеџак*) И осећам се као неко ко живи у паралелном свету.

• Није ли живот у паралелном свету или склањање иза позоришних завеса заправо нека врста ескапизма?

– Зовите то како хоћете, али и ја сам почела да сумњам – коме све ово треба. Угушићемо се од силикона и бешчасних грабљиваца. Али, овај тренутак неоспорно припада њима. (*Помало ѿужно и разочарано*) Но, ја увек кажем „ничија није горела до зоре”. За уметност је готово увек потребна пукотина у времену кроз коју се провуче племенита идеја. Да нема те пукотине и пробијања тих племенитих идеја, не бисмо данас имали чак ни историју. Па, по чему је реконструисана историја Старе Грчке ако не по уметничким делима, конкретно Хомеровом спеву. Уметницима, као таквим, увек је тешко. (*Замишљено, са мањим ѿаузама, у ѿола џласа*) Они дуго чекају, неко се одмах пробије, неко гладује. Сетите се само Ван Гога и његове судбине. Међутим, да нема уметности и историја би изгледала другачије. И човек би изгледао другачије. Уверена сам да не би еволуирао. Остао би на нивоу људождера и ловца. Значи, уметност је ипак потребна. Неопходна! Ма како то у датом тренутку, попут овог данашњег, бескорисно изгледало. Јер, људи одувек траже одговоре и постављају питања.

Разџовор водила ТАТЈАНА ЊЕЖИЋ